

Ohuesta osallistumisesta yhteiseen ongelmanratkaisuun

Lasse Peltonen
Itä-Suomen yliopisto

Demokratiakorjaamo 3.12.2019

CORE: Yhteistoiminnallisia ratkaisuja sirpaloituvien yhteiskuntien ongelmiin: Käännö yhteishallintaan ympäristöpäätöksenteossa

- Itä-Suomen yliopisto, koordinaatio
- Suomen ympäristökeskus
- Itä-Suomen yliopisto, oikeustieteet
- Jyväskylän yliopisto
- Tampereen teknillinen yliopisto
- Hanken
- Yrityskumppanit Linnunmaa Oy ja Mapita Oy

Rahoitus Strategisen tutkimuksen neuvosto: 4,1M€
Hankkeen kesto 2017-2021

Miksi?

Yhteistoiminnallisten menetelmien tarve

*Koska mikään taho ei
pysty ratkaisemaan
luonnonvara- ja
ympäristöhallinnan
haasteita yksin*

Yhteistoiminnallisen hallinnan (*collaborative governance*) piirteitä

- Painotus sidosryhmien yhteisessä ongelmanratkaisussa
- Yhteistyön vapaaehtoisuus ja ei-hierarkkinen luonne
- Tavoitteellisuus (ei vain ”keskustelua” tai verkostoitumista)
- Hallinnon, kansalaisyhteiskunnan ja yritysten suora osallistuminen – ongelmalähtöinen edustuksellisuus
- Neuvottelut ja konsenshakuinen päätöksenteko
- Konfliktinratkaisun mekanismit ja ristiriitojen käsittely
- Yhteisesti jaetun tietopohjan muodostaminen
- Prosessiosaamisen merkitys, fasilitoidut prosessit

Yhteistoiminnallinen käännä tiivistäen:

*Ohuesta osallisuudesta
yhteiseen ongelmanratkaisuun*

*Kuulemisesta
kumppanuuteen*

Prosessien moninaisuus

Prosessin tarkoitus	Tiedon lisääminen ja kokoaminen	Kuuleminen, konsultaatio	Neuvot ja suositukset	Yhteinen päätöksenteko	Yhteinen Toimeenpano
Tavoite	Parempi ymmärrys ratkaistavista ongelmista, huolenaiheiden tunnistaminen	Palaute suunnitelmista ja ohjelmaluonnoksista politiikkalinjauksista, keskustelu toimintavaihtoehdoista	Sidosryhmien yhteiset suositukset esimerkiksi suunnitteluprosesseissa	Konsensuspäätökset yhdessä eri osapuolten kesken	Monen toimijan välinen sopimus yhteisestä toimeenpanosta
Esimerkki-prosessit	Tiedotustilaisuudet, Seminaarit, fokusryhmät	Työpajat, kuulemistilaisuudet, Yleisötilaisuudet, Dialogiprosessit	Politiikkadialogit, Työryhmät, neuvo-antavat komiteat, raadit, yhteistyöryhmät	Fasilitoidut neuvottelut, sovitteluprosessit, neuvotellut lupa-prosessit, yhteinen tiedontuotanto	Strateginen suunnittelu, Kumppanuudet

Perinteiset osallistumisprosessit

Uudet ja kehittyvät yhteistoiminnalliset prosessit

Osallistamisen logiikka

Ongelmanratkaisun logiikka

Yhteistoiminnallisen hallinnan esimerkkejä CORE-hankkeesta:

- Sopimuspohjainen yhteistyö kunnan, kaivosyhtiöiden ja sidosryhmien välillä – case Sodankylä
- Green deal sopimukset YM:n ja yritysten välillä
- Petopolitiikan kehittäminen – case susikannan hoitosuunnitelma
- Yhteistoiminnallinen metsäsuunnittelu Jyväskylässä
- Sidosryhmien yhteistyön kehittäminen lainsäädäntöprosesseissa, esimerkkinä rahankeräyslaki
- Oregonin “Collaborative Governance” -toimintamallit
- ”Collaborative Public Manager” –koulutus ja organisaatioiden yhteistoiminnan kapasiteetin kehittäminen

Yhteistoiminnallisen hallinnan lupauksia

- Viheliäisten ongelmien hallinta
- Päätösten ja suunnitelmien legitimiteetti, parempi sitoutuminen ja toimeenpano
- Julkisten ja yksityisten resurssien tehokkaampi (yhteis)käyttö
- Organisaatioiden yhteistyön kapasiteetin rakentaminen
- Luottamuksen rakentaminen ja aktiivisen kansalaisyhteiskunnan tukeminen
- Konfliktien ja tiedollisten ristiriitojen käsittely
- Reilummat prosessit – ei ”näennäisosallistumista”

Yhteistoiminnallisen hallinnan haasteita

- Ei ratkaise kaikkia mahdollisia ongelmia!
- Suuret valtaerot voivat muodostua esteeksi yhteistoiminnallisille menettelytavoille
- Ei-hierarkkinen toimintatapa ja 'jaetun vallan' idea haasteina hallinnon käytännöille ja 'siiloille'
- Poliittisen päätöksenteon asemointi: päätöksentekijät prosessien kokoonkutsujina?
- Millainen lainsäädäntö tukisi yhteistyötä parhaiten?
- Ratkaistavien ongelmien diagnostiikan merkitys
- Edellyttää uudenlaista osaamista yksilötasolla, organisaatioiden sisällä ja niiden välillä

Kiitos!

Tervetuloa mukaan:

collaboration.fi

#corestn

#yhteishallinta

#strateginentutkimus

#cogovernance

@core_STN

@collaborationfi

Project: CORE - Collaborative remedies for fragmented societies - Facilitating the collaborative turn in environmental decision-making